

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศชาติ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในมาตรา 80(3) พัฒนามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและคุณธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547) การจัดการศึกษาของไทยอาจกล่าวได้ว่าอยู่ภายใต้อำนาจรัฐเป็นส่วนใหญ่ มาโดยตลอด กลไกของรัฐทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสังคมที่จะดูแลรับผิดชอบกิจการด้านการศึกษา นับตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การกำหนดหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดไปจนถึงการบริหารทรัพยากรที่เหมาะสมกับสภาพสังคม ในอดีตมีประชากรจำนวนน้อยและยังมองไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษามากนัก ความต้องการด้านกำลังคนมิได้สลับซับซ้อนเหมือนในปัจจุบัน การจัดการศึกษาที่ไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมดังกล่าว ย่อมเป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายได้

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักและเห็นความสำคัญของการศึกษาของผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม จึงได้กำหนดให้มีการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประชาบาลในเขตการศึกษา 2 ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล เมื่อปีพุทธศักราช 2518 และได้ยกร่างหลักสูตรเพื่อนำมาสอนจริงในปีการศึกษา 2519 จนกระทั่งถึงปีพุทธศักราช 2521 กระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา จึงต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และประกาศเป็นหลักสูตรอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 และต่อมาปีพุทธศักราช 2533 กระทรวงศึกษาธิการมีการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาเป็นหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) จึงต้องปรับปรุงหลักสูตรอิสลามศึกษาตามด้วย และประกาศใช้ในปีพุทธศักราช 2537 และนำไปใช้ในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่มีนักเรียนนับถือศาสนาอิสลามประมาณ 50% โดยจัดอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์

ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในหลักสูตรประถมศึกษาและจัดเป็นรายวิชา ในหมวดสังคมศึกษาในหลักสูตรมัธยมศึกษา มีเวลาเรียนโดยประมาณสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงต่อ 1 ห้องเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541: 8) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้กำหนดให้มีการสอนสาระอิสลามศึกษาโดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้อิสลามศึกษาไว้ 3 มาตรฐานในสาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรมและจริยธรรม ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (กรมวิชาการ, 2546: 5) มีเวลาเรียนโดยประมาณ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ซึ่งสารดังกล่าวยังไม่มีความเข้มในการเรียนเรียนรู้ศาสนาอิสลาม เนื่องจากมีเวลาเรียนเพียงสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงเท่านั้น และเมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้นแล้วจะไม่ได้รับวุฒิการศึกษาทางศาสนาที่จะเป็นหลักฐานนำไปใช้ในการศึกษาต่อด้านศาสนาของนักเรียนในชั้นที่สูงขึ้น ดังนั้นท้องถิ่นจึงเรียกร้องให้โรงเรียนของรัฐมีการสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาที่เข้มข้นเพื่อให้บุตรหลานมีความรู้วิชาสามัญควบคู่กับวิชาศาสนาอิสลามและได้รับวุฒิด้านศาสนาเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นด้วย

ปี 2549 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ และจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบูรณาการการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต อัตลักษณ์ ความหลากหลายของวัฒนธรรม และความต้องการของท้องถิ่น โดยเชื่อมโยงกับหลักศาสนา จึงได้นำเป็นฐานหลักในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการในการพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่มุ่งพัฒนาสถานศึกษาของรัฐให้มีมาตรฐานคุณภาพสูงและเพียงพอต่อการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนนิยมเข้ามาเรียนมากขึ้นเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้มีการเรียนรู้วิชาศาสนา วิชาชีพและวิชาสามัญอย่างสมดุล ซึ่งนโยบายดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อพัฒนา การศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการของผู้เรียน ประชาชน และให้การศึกษามีบทบาทในการเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตลอดจนกำหนดมาตรการการดำเนินงานในการพัฒนาสถานศึกษาของรัฐโดยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในสถานศึกษาของรัฐทุกระดับให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และได้กำหนดเงื่อนไขความสำเร็จ คือ ต้องระดมทรัพยากรทุกภาคส่วนในกระทรวงศึกษาธิการ ต้องร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับฝ่ายมั่นคงและชุมชน และต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2548: 8-11)

จากแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าว สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 ได้ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 และเขต 2 ยะลา เขต 1 และเขต 2 ปัตตานี เขต 1 และเขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 โดยได้รับ

งบประมาณสนับสนุนจากกองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุข จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีงบประมาณ 2549 จำนวน 4,484,160 บาท เพื่อจัดทำโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นโครงการเปิดสอนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ควบคู่กับหลักสูตรอิสลามศึกษาที่มีเนื้อหาสาระและเวลาเข้มข้น มีโรงเรียนที่มีความพร้อม ชุมชนต้องการและให้การสนับสนุนเข้าร่วมทั้งสิ้น 23 โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนระดับ ประถมศึกษา จำนวน 16 โรงเรียนและโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 7 โรงเรียน มี เวลาเรียนอิสลามศึกษาประมาณสัปดาห์ละ 8-10 ชั่วโมง และเมื่อจบหลักสูตรจะได้วุฒิทางศาสนา อิสลามสามารถใช้ประโยชน์ในการเรียนต่อด้านศาสนาในชั้นที่สูงขึ้น ทำให้มีโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการทั้งสิ้น 142 โรงเรียน แยกเป็นระดับประถมศึกษา จำนวน 100 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 42 โรงเรียน (สำนักงานการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ, 2550)

การจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเฉพาะกิจพิเศษ ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา คือ อำเภอยะนะ สะบ้าย้อย นาทวี และเทพา มีความแตกต่างจาก ภูมิภาคอื่นของประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างของสังคมในพื้นที่ดังกล่าว มีลักษณะพิเศษ คือ ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 80 นับถือศาสนาอิสลามใช้ภาษามลายูในชีวิตประจำวัน มีขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมต่างกันออกไปจากถิ่นอื่น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ, 2549) ซึ่งผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามจะต้องศึกษาในหลักสูตรเพื่อนำมาปฏิบัติ ศาสนกิจในและยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในการดำรงชีวิตประจำวันอย่างเคร่งครัด การจัดการศึกษาจะต้องให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ สังคม ศาสนาและวัฒนธรรมที่หลากหลายของท้องถิ่น ประชาชนทุกคนจะต้องได้รับการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ได้รับการพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต และมีการดำรงอยู่ด้วยกันอย่างสมานฉันท์ สันติวิธี ตลอดจนสร้างขวัญกำลังใจ ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างด้านการบริหารจัดการให้มีเอกภาพ สอดคล้องกับ อัตลักษณ์ของท้องถิ่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้กำหนด นโยบายในการพัฒนาการศึกษาร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการความเป็น เอกลักษณะของท้องถิ่น มุ่งพัฒนาการศึกษาเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืนของชุมชนและท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศในระยะยาว การพัฒนาการศึกษาจึงต้องจัดให้ สอดคล้องกับอัตลักษณ์ ความเชื่อ ศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี โดยกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนา การศึกษาที่ตอบสนองต่อความแตกต่างแต่ไม่สร้างความแตกแยกเพื่อให้ประชาชนที่มีความแตกต่าง

ในด้านความเชื่อ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขภายใต้ความเป็นไทยรวมทั้งได้ทุ่มเทพทรัพยากรทุก ๆ ด้าน เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ดำเนินไปได้ด้วยดี บรรลุเป้าหมายปลายทางที่หวังไว้ (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2551)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพการบริหาร โรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคู่กับอิสลามศึกษาแบบเข้ม เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษาและปรับปรุงให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น มีความสอดคล้องในการจัดการศึกษาให้กับชุมชนมีความคล่องตัวในการทำงาน มีการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ มุ่งสร้างกลไกการบริหารการศึกษาในชุมชนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรม สร้างเครือข่ายการทำงานในการบริหารจัดการการศึกษาให้เกิดการเชื่อมโยงช่วยเหลือเกื้อกูลและสัมพันธ์กัน และพัฒนาการศึกษาเพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหาร โรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคู่หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัด นราธิวาส
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหาร โรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคู่หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัดนราธิวาส จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

สมมุติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหาร ครูผู้สอนวิชาสามัญ และครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร โรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคู่หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัดนราธิวาส แตกต่างกัน
2. ผู้บริหาร ครูผู้สอนวิชาสามัญ และครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร โรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 ควบคุมหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัดนราธิวาส แยกต่างกัน

3. ผู้บริหาร ครูผู้สอนวิชาสามัญ และครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในขนาด
ของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร โรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคุมหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัดนราธิวาส แยกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัย ได้ศึกษาเนื้อหาการจัดการการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ควบคุม การจัดการการศึกษาหลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การบริหาร
โรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคุมหลักสูตร
อิสลามศึกษาแบบเข้ม ตามขอบข่ายการบริหาร โรงเรียน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้าน
งบประมาณ และด้านกิจการนักเรียน

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนวิชาสามัญ และครูผู้สอน
อิสลามศึกษา โรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคุม
หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัด
นราธิวาส ปีการศึกษา 2554 มีจำนวน 283 คน จากโรงเรียน 8 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัดนราธิวาส, 2554)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนวิชาสามัญ และครูผู้สอน
อิสลามศึกษา โรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคุม
หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัด
นราธิวาส ปีการศึกษา 2554 จำนวน 163 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตาราง
เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W., 1970: 607-610) และใช้วิธีการ
สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนขนาดของโรงเรียน แล้วจึงสุ่มแบบง่าย
(Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. สถานภาพทั่วไปของผู้บริหาร ครูผู้สอนวิชาสามัญ และครูผู้สอนอิสลามศึกษา จำแนกได้
ดังนี้

1.1 วุฒิการศึกษา

- 1) ปริญญาตรี
- 2) ปริญญาโท
- 3) วุฒิอื่น ๆ (หลักศาสนาอิสลามศึกษา)

1.2 ตำแหน่ง

- 1) ผู้บริหาร โรงเรียน
- 2) ครูผู้สอนวิชาสามัญ
- 3) ครูผู้สอนอิสลามศึกษา

1.3 ขนาดของโรงเรียน มี 2 ขนาด คือ

- 1) โรงเรียนขนาดกลาง นักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน
- 2) โรงเรียนขนาดใหญ่ นักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ควบคู่หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัด นราธิวาส ตามขอบข่ายการบริหารโรงเรียน 4 ด้าน ดังนี้

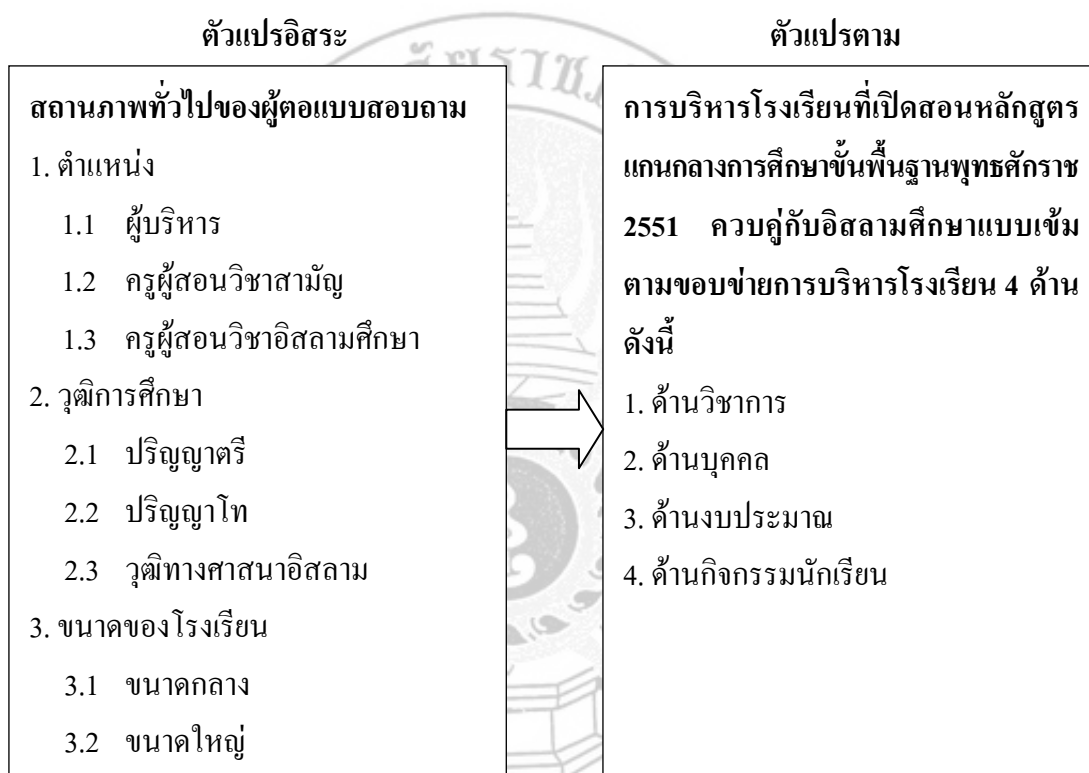
1. ด้านวิชาการ
2. ด้านบุคคล
3. ด้านงบประมาณ
4. ด้านกิจกรรมนักเรียน

ขอบเขตระยะเวลา

ผู้วิจัยได้ศึกษาตั้งแต่ พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 – มีนาคม พ.ศ. 2556

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เรื่องการบริหารโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคู่หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัดนครราชสีมา มีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้นิยามศัพท์ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนที่เปิดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคู่อิสลามศึกษาแบบเข้ม หมายถึง โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 บูรณาการกับหลักสูตรอิสลามศึกษา ตั้งแต่วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะ

สำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวชี้วัดในบางสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมถึงการวัดและประเมินผลที่อาจใช้ร่วมกันในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน

2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

3. หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม หมายถึง หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น มีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ *สุบหานะฮฺวะตะอาลา* มีบุคลิกภาพตามแบบอย่างนบีมุฮัมมัด *คือลัลลอฮุอะลยฺฮิวะสัลลัม* มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดี เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว และสังคม ก่อให้เกิดสันติสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

4. การบริหารโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หมายถึง การบริหารโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคู่อิสลามศึกษาแบบเข้ม มี 4 ด้าน ประกอบด้วย

4.1 ด้านวิชาการ หมายถึง การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลผลิตที่ดี และมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งจะครอบคลุมเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ การทำแผนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผลและการนิเทศการสอน

4.2 ด้านบุคคล หมายถึง การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยนำเอาวิธีการต่าง ๆ ไปใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด โดยสรรหาและเลือกบุคคลเข้าทำงานอย่างเหมาะสม

4.3 ด้านงบประมาณ หมายถึง งบประมาณเป็นแผนงานที่จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร และแสดงออกมาในรูปแบบของการจัดทำโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีระบบการประเมินค่าใช้จ่าย เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามแผนที่วางไว้ ซึ่งมีกระบวนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ การจัดเตรียมการอนุมัติและการบริหารงาน โดยมีการควบคุมตรวจสอบอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

4.4 ด้านกิจกรรมนักเรียน หมายถึง เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับนักเรียน เช่น การปฐมนิเทศนักเรียน การปกครองนักเรียน การจัดบริการแนะแนว การบริการเกี่ยวกับสุขภาพนักเรียน การจัดกิจกรรม และการบริการต่าง ๆ เป็นต้น

5. ผู้บริหาร หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัดนราธิวาส
6. ครูผู้สอนวิชาสามัญ หมายถึง บุคลากรที่มีความรู้วิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ
7. ครูผู้สอนอิสลามศึกษา หมายถึง พนักงานราชการ ลูกจ้างชั่วคราวที่ได้รับการสรรหาจากโรงเรียนของรัฐที่จัดอิสลามศึกษา ให้ทำหน้าที่สอนอิสลามศึกษา โดยได้รับค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณ
8. วุฒิทางอิสลามศึกษา หมายถึง ผู้เรียนจบระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จะได้รับวุฒิอิสลามศึกษาตอนต้น (อับดีคาอียะฮฺ) จบระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะได้รับวุฒิอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตะวัสลิฏะฮฺ) และจบระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะได้รับวุฒิอิสลามศึกษาตอนปลาย (ชานะวียะฮฺ)
9. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนที่พิจารณาตามจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535: 19) คือ

โรงเรียนขนาดเล็ก	นักเรียนไม่เกิน 120 คน
โรงเรียนขนาดกลาง	นักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่	นักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทราบถึงสภาพการบริหารโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคู่หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัด นราธิวาส
2. ทราบผลเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคู่หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัดนราธิวาส จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน
3. สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควบคู่หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัดนราธิวาส และในโรงเรียนที่ให้ความสนใจ